

॥ ११ ॥ पूर्णपात्रेणेति यथासक्तप्रस्थस्यदानंअश्वमेधादप्यधिकंतद्वद्वरिद्रस्यपूर्णपात्रंद्वादशशतसममित्यर्थः ॥ १२ ॥ सोमविक्रयादिनाप्यर्थप्रसाध्ययष्टव्यमित्याहद्वाभ्यां सोमइति दथायज्ञादिनिमित्तंविनादत्तिर्वर्तनंनइष्यते ॥ १३ ॥ तेनसोमविक्रयलब्धेनधनेनक्रीतोयोयज्ञःसोमस्तेनयज्ञःप्रतायते ॥ १४ ॥ न्यायवृत्तःशास्त्रादिरहितः ॥ १५ ॥ शरीरेति देहधारणमात्रंआस्थायप्रवृत्तानांब्राह्मणानांप्रणीतानिप्रणीताग्निसाध्यानियज्ञादीनिनातिसम्यक्कृंहिसामयत्वान्शुभंतत् ॥ १६ ॥ किंतर्हिशुभमतआह तपइति ॥ १७ ॥ अहिंसेति तपःअध्ययनंतदर्थानुसंधानंच घृणादयात्रपावा ॥ १८ ॥ १९ ॥ कर्माण्यपिज्ञानपराण्येवेत्याह निबोधेति दशहोतृणांचित्तिःसुकृच्चित्तमाज्यंइत्यादीनामंत्राणांचित्तिःसंधानंजीवब्रह्मणोरेकीकरणसाधनंयोगस्तत्स्थानेत्रसुकृ होतव्यंद्रव्यंपरात्मनिप्रविलापनीयंचित्तं

यज्ञांगंदक्षिणातातवेदानांपरिबृंहणं ॥ नयज्ञादक्षिणाहीनास्तारयंतिकथंचन ॥ ११ ॥ शक्तिस्तुपूर्णपात्रेणसंमितानसमाभवेत् ॥ अवश्यंतातयष्टव्यंत्रिभिर्वैर्यथाविधि ॥ १२ ॥ सोमोराजाब्राह्मणानामित्येषावैदिकीस्थितिः ॥ तंचविक्रेतुमिच्छंतिनदथादत्तिरिष्यते ॥ १३ ॥ तेनक्रीतेनयज्ञेनततोयज्ञःप्रतायते ॥ इत्येवंधर्मतोध्यातृषिभिर्धर्मचारिभिः ॥ १४ ॥ पुमान्यज्ञश्चसोमश्चन्यायवृत्तोयदाभवेत् ॥ अन्यायवृत्तःपुरुषोनपरस्यनचात्मनः ॥ १५ ॥ शरीरवृत्तमास्थायइत्येषाश्रूयतेश्रुतिः ॥ नातिसम्यक्प्रणीतानिब्राह्मणानांमहात्मनां ॥ १६ ॥ तपोयज्ञादपिश्रेष्ठमित्येषापरमाश्रुतिः ॥ तत्तेतपःप्रवक्ष्यामिविद्वंस्तदपिमे शृणु ॥ १७ ॥ अहिंसासत्यवचनमानृशंस्यंदमोघृणा ॥ एतत्तपोविदुर्हीरानशरीरस्यशोषणं ॥ १८ ॥ अप्रामाण्यंचवेदानांशास्त्राणांचाभिलंघनं ॥ अव्यवस्थाचसर्वत्रतद्वैनाशनमात्मनः ॥ १९ ॥ निबोधदशहोतृणांविधानंपार्थयादृशं ॥ चित्तिःसुकृच्चित्तमाज्यंचपवित्रंज्ञानमुत्तमं ॥ २० ॥ सर्वजिह्मंमृत्युपदमार्जवंब्रह्मणःपदं ॥ एतावानूज्ञानविषयःकिंप्रलापःकरिष्यति ॥ २१ ॥ इतिश्रीमहाभारतेशांतिप०राजध०एकोनाशीतितमोऽध्यायः ॥ ७९ ॥ ॥७९॥ युधिष्ठिरउवाच यदप्यल्पतरंकर्मतदप्येकेनदुष्करं ॥ पुरुषेणासहायेनकिमुराज्ञापितामह ॥ १ ॥ किंशीलःकिंसमाचारोराज्ञोयसचिवोभवेत् ॥ कीदृशोविश्वसेद्राजाकीदृशेनचविश्वसेत् ॥ २ ॥ भीष्मउवाच चतुर्विधानिमित्राणिराज्ञाराजन्भवंत्युत ॥ सहार्थोभजमानश्चसहजःरुत्रिमस्तथा ॥ ३ ॥

स्थानेत्रआज्यमिति यज्ज्ञानंतदेवात्यंतंपवित्रंनकेवलोयज्ञइत्यर्थः ॥ २० ॥ जिह्मंशास्त्रं आर्जवंअवक्रतं ॥ २१ ॥ इतिशांतिपर्वणिराजधर्मानुशासनपर्वणिनैलकंठीयेभारतभाव०एकोनाशीतितमोऽध्यायः ॥ ७९ ॥ ॥७९॥ एवंस्वामिसंपदंविचिष्यअमात्यसंपदंविबिनक्ति यदपीत्यादिना ॥ १ ॥ यज्ञवत्पराज्यमपिएकाकिनाकर्तुमशक्यमतक्रत्विजामिवसचिवानामपिपरीक्षाऽवश्यंकर्तव्येत्यर्थः ॥ २ ॥ उत्तरमाह चतुर्विधानीति सहार्थःअयंशत्रुरुभाभ्यामुन्मूलनीयःअस्यराज्यंउभाभ्यांविभज्यग्राह्यमितिपणपूर्वकतः भजमानःपितृपैतामहक्रमागतः सहजःमातृष्वस्त्रीयादिः रुत्रिमोधनादिनाआवर्जितः ॥ ३ ॥